

Zahradní druhy v horské krajině očima botanika

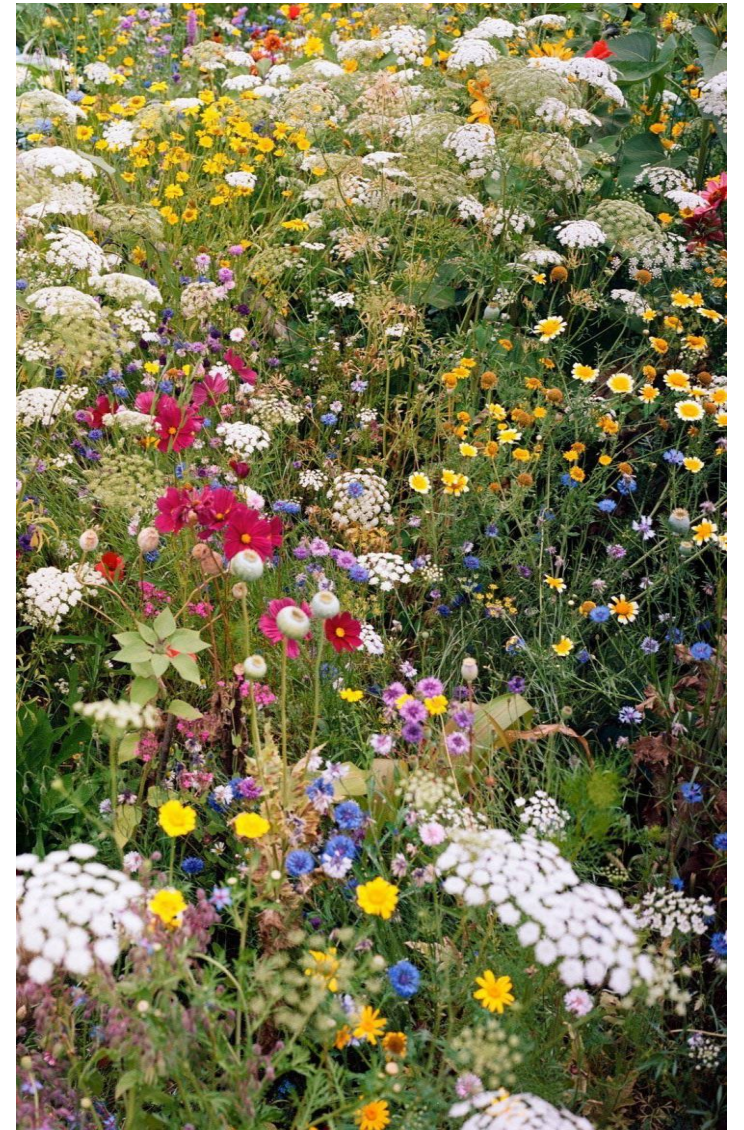
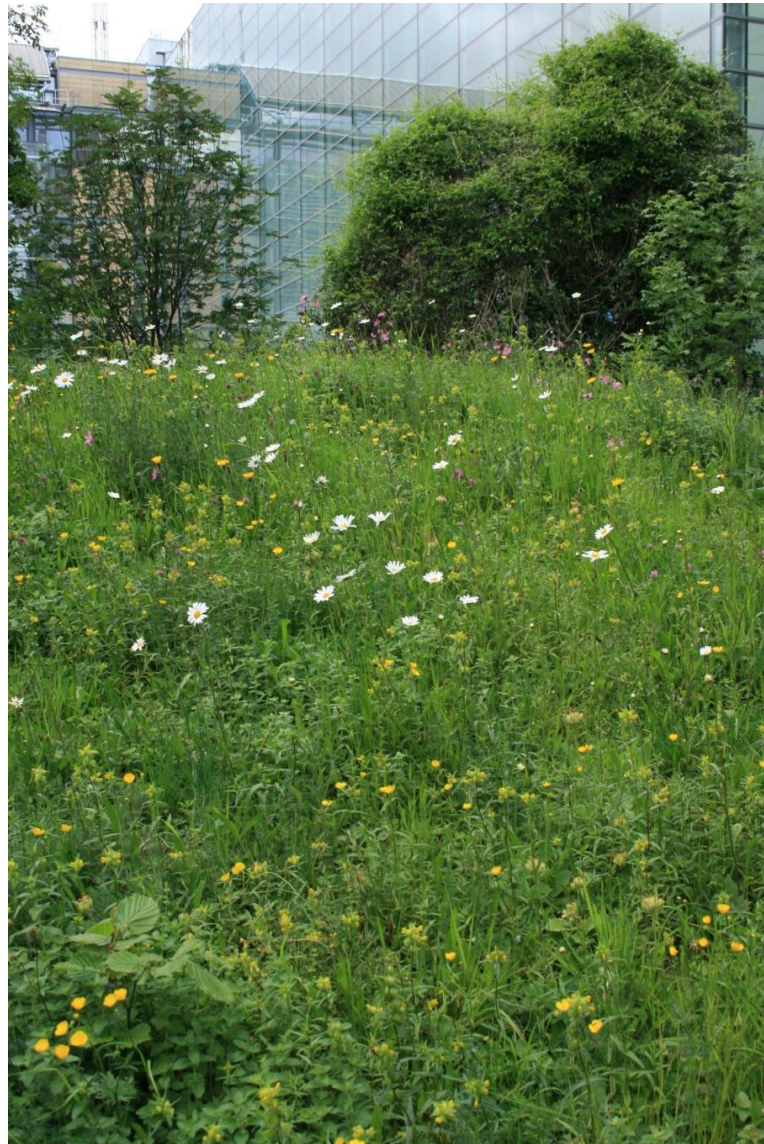
Jiří Sádlo,
oddělení ekologie invazí,
Botanický ústav AV ČR Průhonice

Zahradní druhy v horské krajině ~~očíma botanika~~ nohama výletníka

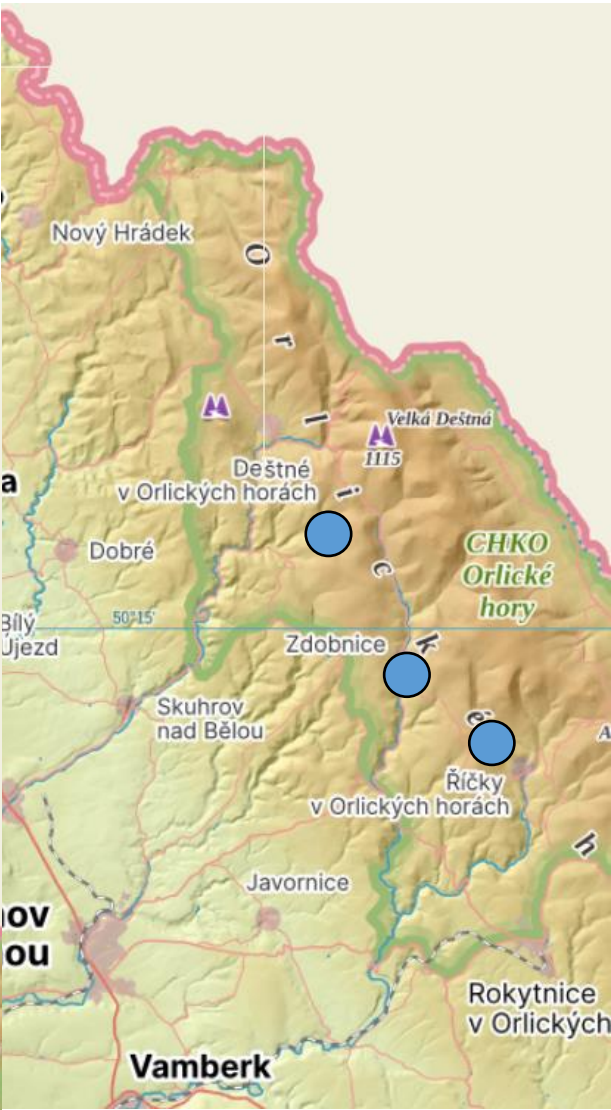
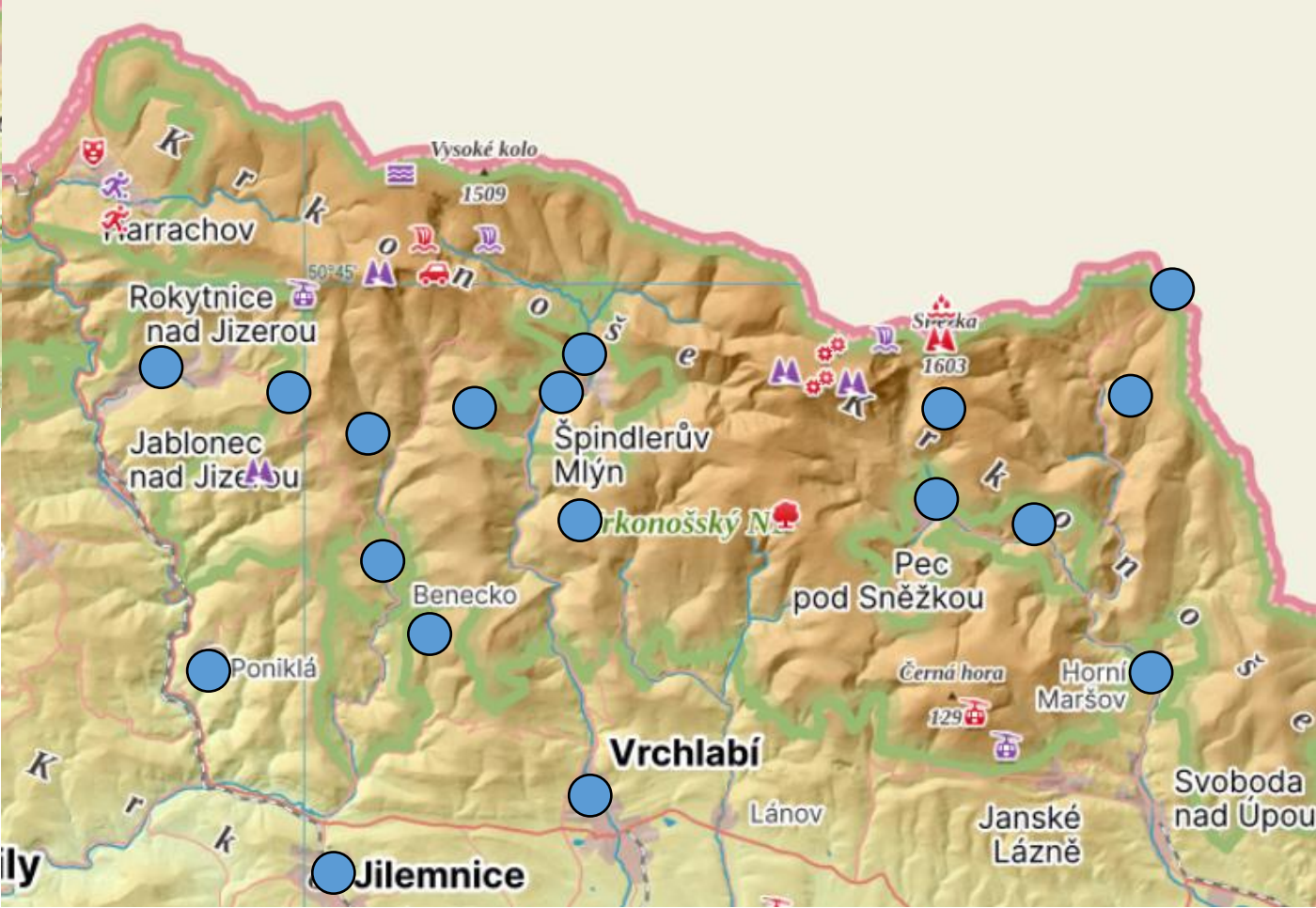

Jiří Sádlo,
oddělení ekologie invazí,
Botanický ústav AV ČR Průhonice

Město: komplexita, polygeneze,
složité a propletené osudy kytek

Lužické hory – Krkonoše – Orlické hory

Jak moc tradiční je horské pěstování a zplaňování? Babiččina zahrádka? Ano, ale 1960!

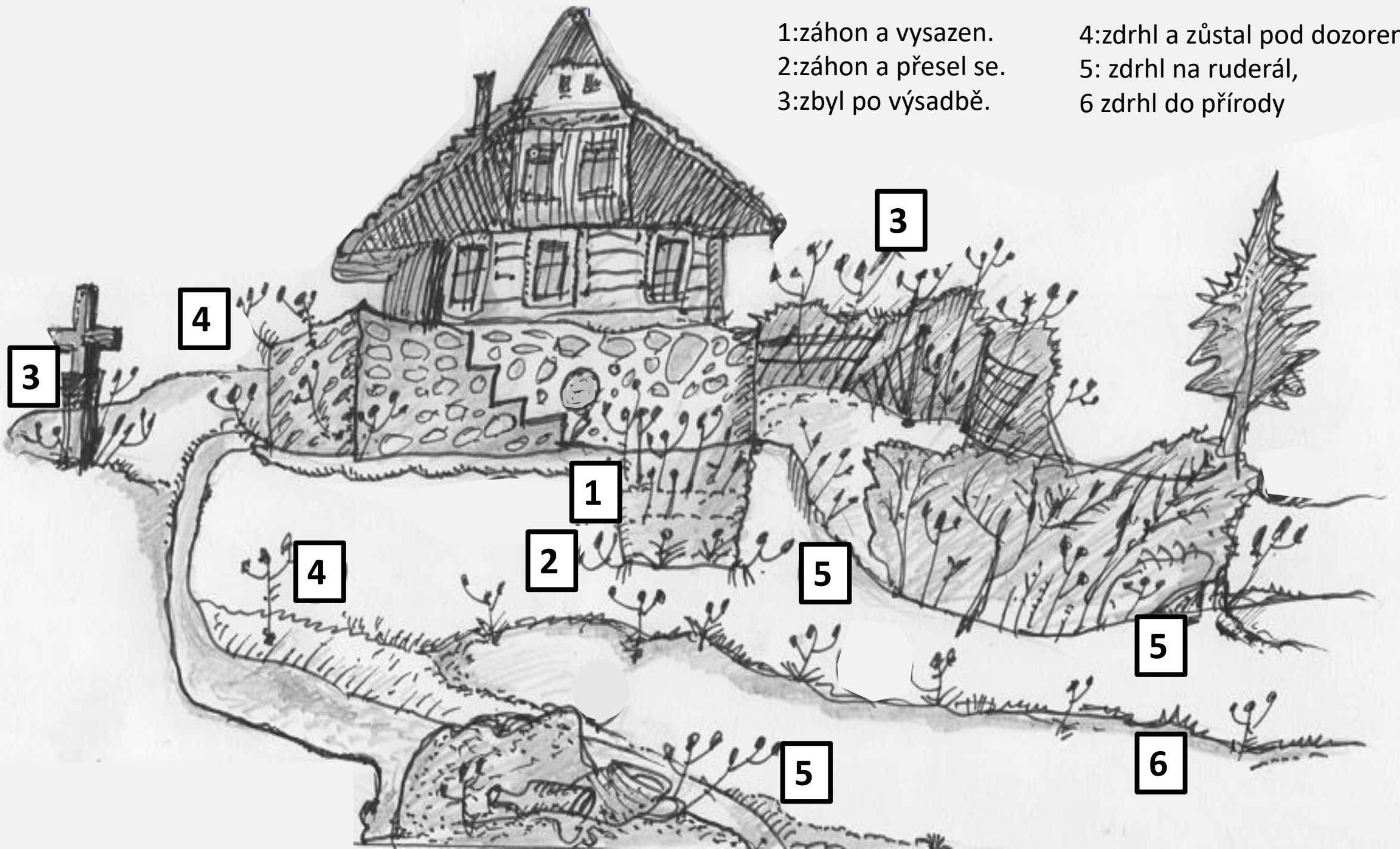

Záhon, vysazen Záhon, samovýsev Zbyl po záhoně Utekl, ale je pod dozorem Utekl mimo dozor na ruderál Utekl do volné přírody

	Pěstování	Kulturní obnova	Kulturní relikť	Kulturní únik	Ruderální únik	Přírodní únik
Plná podpora rostliny managementem cíleným k jejímu prospěchu.						
Slabá, dočasná či bezděčná podpora rostliny managementem						
Management není cílen na podporu zplanělých rostlin						
Výsev / výsadba, záměrný přenos diaspor						
Čerstvá disturbance (okopání, sešlap, holá půda)						

1:záhon a vysazen.
2:záhon a přesel se.
3:zbyl po výsadbě.

4:zdrhl a zůstal pod dozorem
5: zdrhl na ruderál,
6 zdrhl do přírody

Celkem 446 taxonů

249 pěstováno
a nezplaňují

161 pěstováno a
zároveň i zplaňují

36 zplanělo ze starých
kultur, ale recentní
pěstování nezjištěno

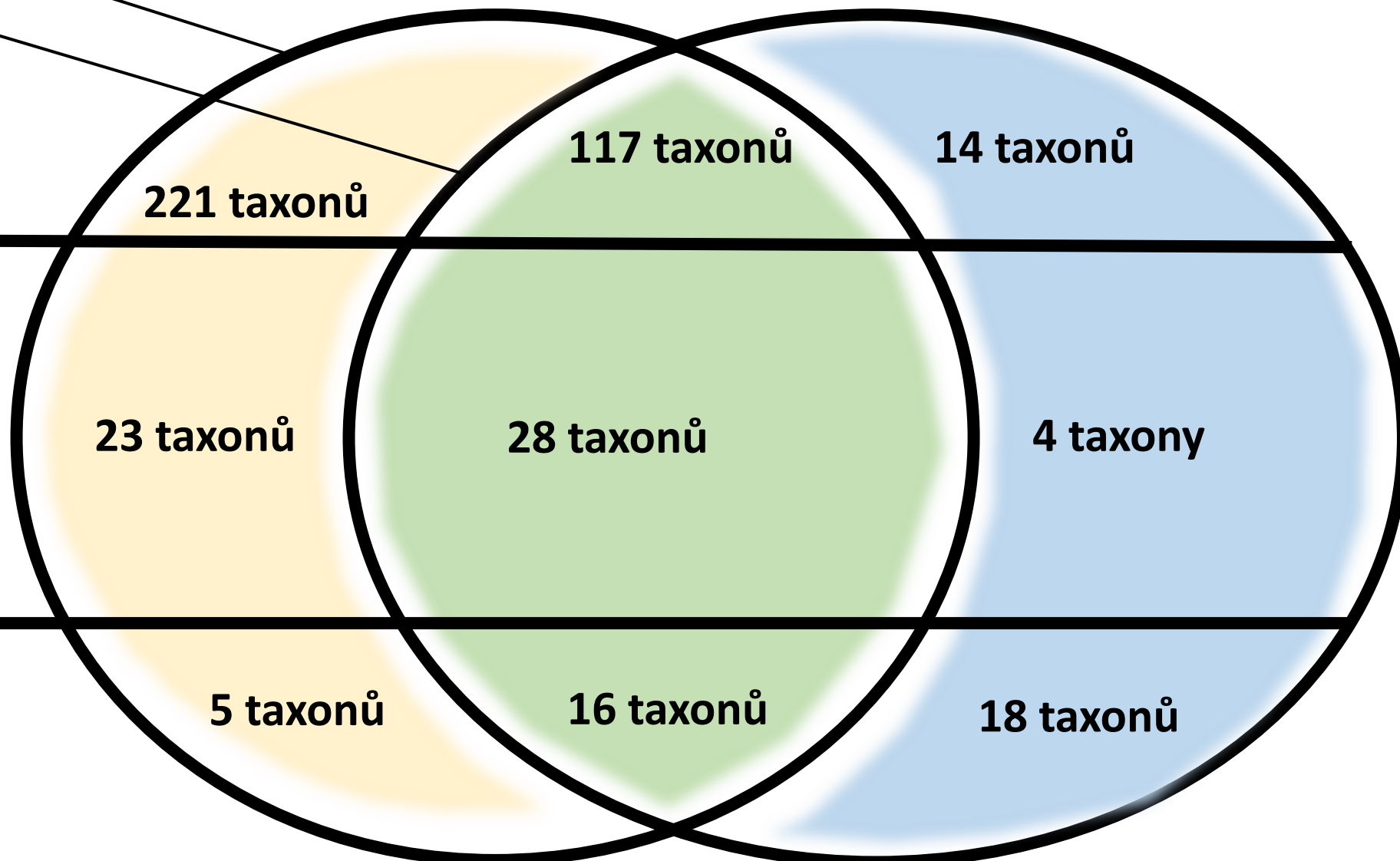
410 v kultuře

197 zplanělo

352 nepůvodních

55 původních, ale
ze vzdálených
populací nebo
zahradnického
šlechtění

39 původních,
z místních
populací

Selekční síto: mnoho mazlíčků, málo gaunerů

Celkem 450 (možná mnohem víc) druhů v kultuře

Z nich 200 někde v procesu zplanění

Z nich 140 jsou ty nepůvodní

Z nich 110 regulerně uteklo bez lidské dopomoci (ruder. a přír. úniky)

Z nich 21 jsou reální nebo velmi pravděpodobní lokální gauneři (zdrhli tam v dostatečném počtu případů)

Je jich jenom 21. Tak jo.

Quentin Tarantino: 21 hrozných

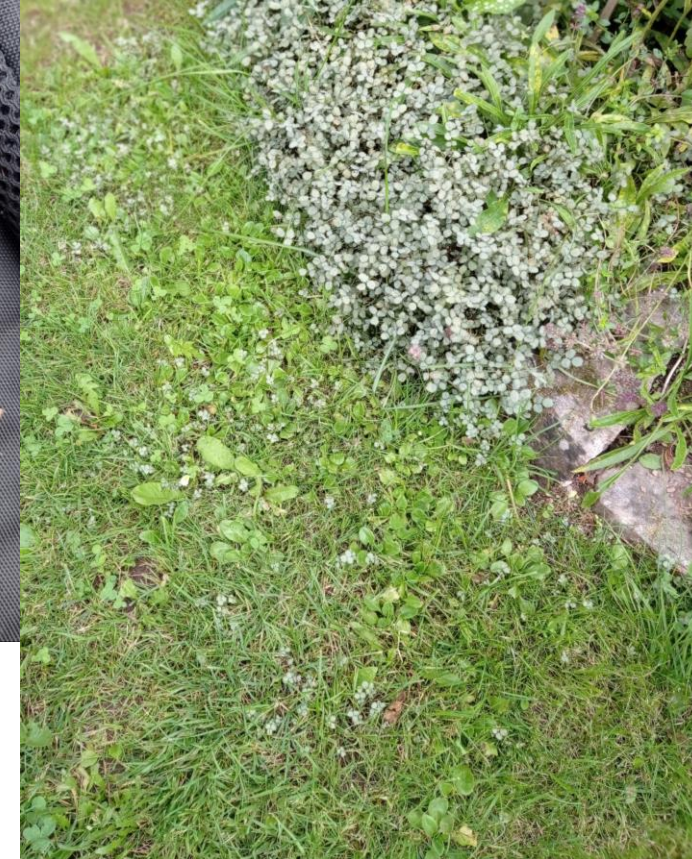

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Digitalis purpurea (74, nat), *Lysimachia punctata* (65, nat), **Lupinus polyphyllus / hybr. (53, inv)**, **Symphoricarpos albus (53, inv)**, *Sedum spurium* (50, nat), **Reynoutria japonica / × bohémica (40, inv)**, **Solidago canadensis (32, inv)**, *Cerastium tomentosum* (33, nat), *Galeobdolon argentatum* (32, nat), **Telekia speciosa (28, inv)**, *Vinca minor* (27, nat), *Anaphalis margaritacea* (25, nat), *Cornus sericea* (22, nat), *Cerastium ×maureri* (22, nat), *Spiraea douglasii* agg. (17, nat), **Solidago gigantea (17, inv)**, **Parthenocissus quinquefolia** agg. (13, inv), *Sedum hybridum* (11, nat), *Mentha ×rotundifolia* (11, nat), *Sedum pallidum* (11, cas), **Impatiens glandulifera (podhodnocena, inv.)**, **Prunus cerasifera (jen v kultuře, inv.)**.

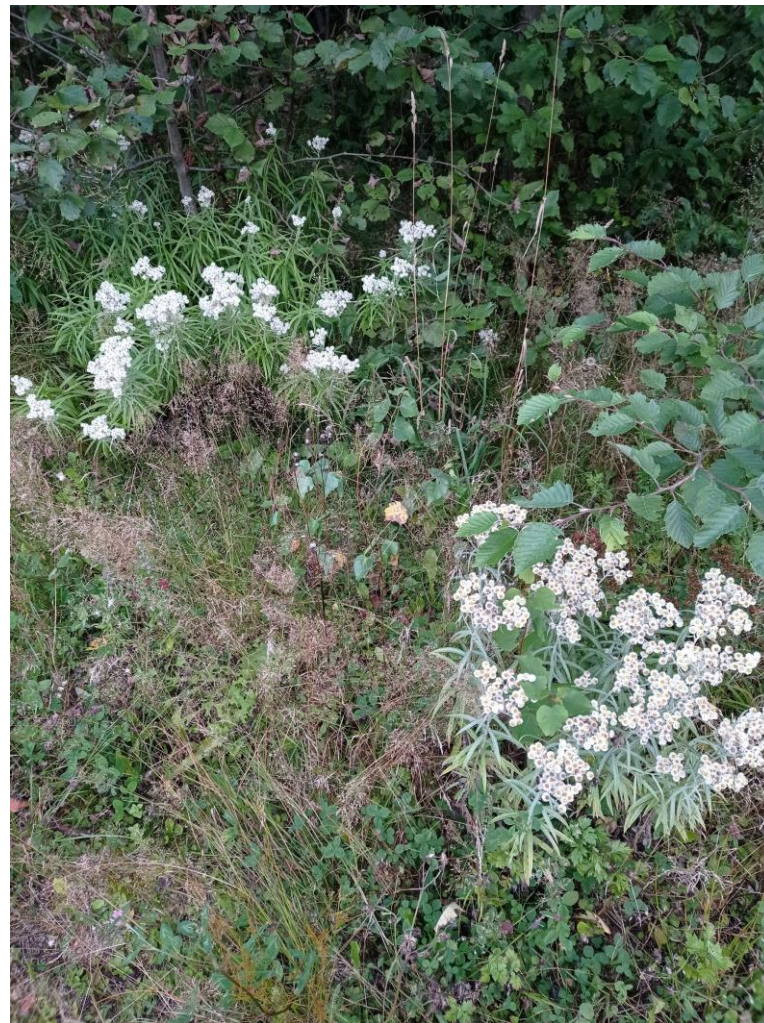
Z recenze na Osm hrozných:

„Co se postav týče,
jak už název napovídá,
všichni jsou veskrze prohnílí,
a divákovy sympatie
si asi nikdo doopravdy nezíská.“

Sedum pallidum (vs. hispanicum), Acaena
microphylla, Cerastium x maureri, Veronica filiformis,
Ajuga reptans tmavolistá.

Anaphalis margaritacea, „ zlatobýl v kyselém vydání“

Lupina

- S okrasným pěstováním souvisí jen trochu
- A poplach s ní je možná sporný – je to indikátor eutrofizace, ale ne tolik

Denže 1.

Dost gaunerů ještě čeká, když se bude měnit:

- Přísun nových druhů a populací
- Délka pobytu těch dnešních, tj. aklimatizace
- Účast nových a degradace starých habitatů včetně managementu
- Klima a všechno dohromady

 Opatrnost stran okrasek je namístě.

Denže 2.

Těžko být opatrný vůči nepřírodním druhům v přírodě, když:

- Tam není příroda. Hory a jiné Krkonoše jsou jednak z forem suburbánní krajiny, s rozsáhlým rekreačně-vlastivědno-ochranářským zázemím.
- Problém není pěstování a zplanění, ale šíření kleče hore + šíření nížinné suburbie dole.
- O šíření okrasek rozhodují víc velké krajinné procesy, než lokální management, a změna krajiny aktivuje předně nativní druhy: kleč, nížinné trávy, kopřivy a bršlice...

 Bez řešení velkých procesů nevyřešíme jejich malé projevy.

Děkuji za pozornost